

Cvičenia z lineárnej algebry a geometrie II. – úlohy č. 3

Cvičenia 1. marca 2016 - Afinné priestory a sústavy rovníc

---

1. Označme ako V_1 množinu riešení rovnice $u+v+w = 2$ – je to nadrovina v $\mathbb{R}^3$ a súčasne dvojrozmerný afinný podpriestor $(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^3)$. Podobne nech V_2 označuje množinu riešení rovnice $u + 3v + 3w = 0$.

Pre priestory V_1 a V_2 nájdite vyjadrenie v tvare (bod + vektorový priestor). Nájdite prienik $V_1 \cap V_2$ a porovnajte s priestorom W riešení sústavy rovníc:

$$u + v + w = 2 \qquad u + 3v + 3w = 0$$

2. Nájdite parametrické rovnice roviny, ktorá prechádza trojicami bodov:

a) $(1, 3, 2)$, $(4, 1, -1)$, $(2, 0, 0)$,

b) $(1, 1, 0)$, $(1, 0, 1)$, $(0, 1, 1)$,

c) $(2, -1, 3)$, $(1, 1, 1)$, $(3, 0, 4)$.

Ako by sa našlo analytické vyjadrenie týchto rovín?

3. Nájdite predpis afinnej transformácie priestoru $(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$, ktorá zobrazuje trojuholník s vrcholmi $(0, 0)$, $(1, 0)$ a $(0, 1)$ na trojuholník s vrcholmi (a, b) , (c, d) a (e, f) .

b) skúste nájsť podmienku (rovnice), ktorú musia spĺňať čísla a, b, c, d, e, f aby bola daná afinná transformácia izomorfizmom.

c) ak nejde všeobecný prípad, skúste trojice $(1, 0)$, $(0, 3)$, $(-1, 0)$ a $(1, 1)$, $(3, 3)$, $(1, 2)$.

4. Dokážte, že tri telesové uhlopriečky rovnobežnostena sa pretínajú v jednom bode. (V akom?)

5. V $\mathbb{R}^3$ uvažujme jednotkovú sféru S^2 danú rovnicou $x^2 + y^2 + z^2 = 1$. Cez bod $B = (x_0, y_0, z_0) \in S^2$ prechádza dotyková rovina T_B k sfére S^2 . Nájdite vektorovú zložku roviny T_B ako afinného podpriestoru priestoru $\mathbb{R}^3$.

Cez bod B prechádza aj tzv. *normálová priamka* N_B k sfére S^2 , kolmá na dotykovú rovinu T_B . Nájdite jej vektorovú zložku.

6. Priamku prechádzajúcu cez body U a V (koncové body vektorov $u = \overrightarrow{OU}$ a $v = \overrightarrow{OV}$) môžeme reprezentovať ako koncové body množiny vektorov $\overrightarrow{OP} = \{tu + (1-t)v \mid t \in \mathbb{R}\}$. Ukážte, že každá afinná transformácia f zobrazuje priamku na priamku. Tiež ukážte, že stred úsečky tvorenej bodmi A a B sa zobrazí na stred úsečky z $f(A)$ do $f(B)$.

Dodatočné úlohy

7. Ukážte, že ťažisko štvorstena delí jeho ťažnice v pomere 3 : 1, t.j. leží v ich štvrtine.

8. Nájdite prienik nasledujúcich afinných priestorov:

$$V_1 = \left(\frac{4}{3}, -\frac{1}{3}, 1\right) + s(1, -1, 0) + t(1, 1, -2) \qquad \text{a} \qquad V_2 = (2, 0, 1) + p(1, 0 - 1) + r(0, 1, 2).$$

9. V afinnom priestore $(\mathbb{R}^n, \mathbb{R}^n)$ majme body A, B a C .

a) Nájdite barycentrické súradnice (l_A, l_B, l_C) tak, aby kombinácia $l_A A + l_B B + l_C C$ zodpovedala ťažisku trojuholníka ABC .

b) Nájdite barycentrické súradnice (m_A, m_B, m_C) tak, aby kombinácia $m_A A + m_B B + m_C C$ zodpovedala stredom vpísanej kružnice trojuholníka ABC .

c) Nájdite barycentrické súradnice (n_A, n_B, n_C) tak, aby kombinácia $n_A A + n_B B + n_C C$ zodpovedala stredom opísanej kružnice trojuholníka ABC .

Pozn. súradnice m_i, n_i môžu výjsť “škaredo“, t.j. budú závisieť od konkrétnej voľby bodov A, B, C – budú to nejaké skalárne funkcie závislé od polohy trojice A, B, C .